

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Martina Bobáka a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **nezl. A. K.** , nar. X
zastoupen zákonným zástupcem D. K.
oba bytem v X
právně zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2023, č. j. MV-26598-4/SO-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2023, č. j. MV-26598-4/SO-2023, a usnesení Ministerstva vnitra ze dne 17. 1. 2023, č. j. OAM-45902-6/DP-2022, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce JUDr. Matěje Šedivého, advokáta.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Usnesením ze dne 17. 1. 2023, č. j. OAM-45902-6/DP-2022 (**prvoinstanční rozhodnutí**) Ministerstvo vnitra (**ministerstvo**) zastavilo řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území [§ 169r odst. 1

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (**zákon o pobytu cizinců**)). Žalobce se odvolal. Žalovaná pak zamítla odvolání žalobce v záhlaví označeným rozhodnutím (napadené rozhodnutí).

2. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.
3. Žalobce se narodil dne 12. 8. 2022 na území České republiky. Dne 10. 11. 2022, tj. po 90 dnech od jeho narození, podal prostřednictvím svého otce, který je státním příslušníkem Ukrajiny (**otec**), žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území. Otec podal žádost dle § 88 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Jednalo se o povolení k dlouhodobému pobytu cizince narozeného na území. V žádosti otec doložil rodný list žalobce vystavený dne 31. 8. 2022 matričním úřadem Úřadu městské části Prahy 2, propouštěcí zprávu ze dne 20. 10. 2022 vydanou Všeobecnou fakultní nemocnicí v Praze, gynekologicko-porodnickou klinikou VFN 1. LF UK (**propouštěcí zpráva**). Z propouštěcí zprávy vyplývalo, že žalobce se narodil předčasně, konkrétně v 30. týdnu těhotenství. Mj. dosáhl porodní hmotnosti 675 gramů. Byl těžce nezralý, v důsledku čehož trpěl řadou diagnóz. Ve třetím dni života prodělal kardiopulmonální selhání, kvůli čemuž lékař zahájil vysokofrekvenční ventilaci a oběhovou podporu. V pátý den života byl pro podezření na intestinální perforaci operován v břišní dutině. Během hospitalizace se jeho stav zlepšil, i když v 61. den života byl stále těžce nezralý a stále trpěl řadou těžkostí, s nimiž se děti, které se nenarodí předčasně, většinou nepotýkají. Z nemocnice byl propuštěn až 14. 10. 2022, tzn. 64. den života s potřebou docházení na další časté kontroly. Indikovány byly zejména zvýšená poradenská péče, sledování v centru pro děti s perinatální zátěží a další vyšetření jaterních funkcí. Při propuštění z nemocnice žalobce dosáhl hmotnosti 2 115 gramů.
4. Ministerstvo zjistilo, že šedesátidenní lhůta pro podání žádosti dle § 88 zákona o pobytu cizinců uplynula dne 11. 10. 2022. Propouštěcí zprávu neakceptovalo jako dokument odůvodňující podání žádosti po uplynutí zákonem stanovené lhůty. Dle něj nebylo možné označit předčasný porod a s ním spojené komplikace za důvod na vůli účastníka řízení nezávislý, který by zabránil včasnému podání žádosti. Řízení o žádosti žalobce prvoinstančním rozhodnutím zastavilo. Žalovaná pak toto rozhodnutí v odvolacím řízení potvrdila.

II. Žaloba a vyjádření žalované

5. Žalobce se domnívá, že s ohledem na § 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců mělo ministerstvo považovat dobu uvedenou v § 88 odst. 1 zákona o pobytu cizinců za prodlouženou. Za důvody na jeho vůli nezávislé, kvůli kterým nemohl podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny na území ve lhůtě k tomu určené, označil předčasný porod a s ním spojený zdravotní stav žalobce a psychické rozpoložení rodičů. Konkretizoval, že předčasný porod dítěte zcela zásadní způsobem ohrozil jeho život a zdraví. Předčasně narození jedinci většinou trpí závažnými zdravotními postiženími. Tyto zdravotní vady však nemusí být odhaleny v rámci pobytu v nemocnici, nýbrž až při následném domácím léčení. Z tohoto důvodu jsou takové děti pečlivě sledovány po dobu dvou let. Žalobce uznává, že zákonným zástupcům žalobce nic nebránilo v tom, aby mohli podat žádost jeho o pobytové oprávnění, ovšem z lidského hlediska dle něj lze pochopit, že rodiče předčasně narozeného dítěte byli natolik

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

paralyzováni a zasažení, že nebyli schopni vyřizovat běžnou agendu. Žalovaná nezohlednila doložený zdravotní stav žalobce, natož psychický stav jeho rodičů.

6. Napadené rozhodnutí je také nepřezkoumatelné, neboť žalovaná použila pouze šablonové odůvodnění namísto posouzení individuálních okolností případu. Nedostatečně zohlednila přiloženou lékařskou zprávu.
7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že žaloba nepřináší žádnou relevantní argumentaci. Napadené rozhodnutí není nezákonné, věcně nesprávné, vnitřně rozporné ani není nepřezkoumatelné. Navrhla, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení žaloby

8. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s. soud rozhodl bez jednání.
9. Žaloba je důvodná.
10. Napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Správní orgány zohlednily předloženou lékařskou zprávu. Ministerstvo se lékařskou zprávou zabývalo, avšak nespatořovalo v ní důvody na vůli nezávislé, které by žalobci či jeho rodičům zabránily podat žádost ve lhůtě. Ministerstvo mj. uvedlo, že doložené potíže nejsou „objektivními důvody zabraňujícími podání žádosti v zákonné lhůtě, jakými by mohly být například závažné zdravotní důvody matky či otce a nelze je tedy zařadit pod důvody na vůli cizince nezávislé“. Žalovaná i prvoinstanční orgán se věnovaly této zprávě dostatečně. Skutečnost, že s jejich závěry žalobce nesouhlasí, neznamená, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
11. Soud dále se dále zaměřil na zákonnost napadeného rozhodnutí.
12. Zákon o pobytu cizinců v § 88 odst. 1 stanoví, že narodí-li se cizinec na území, považuje se jeho pobyt na tomto území po dobu pobytu jeho zákonného zástupce, nejdéle však po dobu 60 dnů ode dne narození, za přechodný, není-li dále stanoveno jinak. Dle § 88 odst. 3 zákona o pobytu cizinců pak pobývá-li zákonný zástupce cizince narozeného na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu (což je případ žalobce), je zákonný zástupce povinen podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za narozeného cizince právě v době 60 dnů.
13. Zákon upravuje i situaci, kdy zákonný zástupce z omluvitelných důvodů šedesátidenní lhůtu zmešká: tato lhůta se považuje za prodlouženou, pokud podání žádosti v této době zabránily důvody na vůli cizince nezávislé, do doby, než tyto důvody pomínou. Zákonný zástupce, který měl povolení k dlouhodobému pobytu, je v takovém případě povinen tyto důvody neprodleně oznámit ministerstvu (§ 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců). Právě o výklad § 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců v nynějším případě jde, konkrétně o otázku, jestli správní orgány správně vyhodnotily důvody, kterými žalobce odůvodňoval pozdější podání žádosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

14. Soud předesílá, že pojem „*důvody na vůli cizince nezávislé*“ obsažený v § 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je neurčitým právním pojmem [rozsudky Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 24. 8. 2021, č. j. 1 Azs 212/2021-37, bod 25, a ze dne 7. 3. 2023, č. j. 1 Azs 280/2022-32, bod 23]. Úkolem správních orgánů tedy bylo rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit a s ohledem na skutkovou podstatu, jakož i ostatní okolnosti případu, posoudit, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit (viz rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73, č. 701/2005 Sb. NSS, *JIRI MODELS*). Nejedná se tedy o správní uvážení. Tento rozdíl je důležitý i z hlediska rozsahu soudního přezkumu (§ 78 odst. 1 druhá věta s. ř. s.), výklad neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na konkrétní skutkový stav dle § 75 s. ř. s. podléhají plnému meritornímu přezkumu (viz rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS).
15. Za překážku na vůli cizince nezávislou je třeba považovat takovou překážku, která podle všech okolností případu objektivně zabránila cizinci v podání žádosti o povolení k pobytu. Takovou překážkou mohou být i zdravotní důvody (např. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2013, č. j. 6 As 62/2013-32, a ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014-31). Tyto zdravotní důvody však musí cizinec doložit lékařskou zprávou, potvrzením o hospitalizaci nebo dokladem o pracovní neschopnosti. V tomto směru – obecně řečeno – nedostačuje pouhé čestné prohlášení (rozsudek 4 Azs 62/2014). Za důvody nezávislé na vůli cizince lze považovat i zdravotní stav rodinného

příslušníka žadatele, pokud to odůvodňují další skutkové okolnosti daného případu (rozsudky NSS ze dne 24. 8. 2021 č. j. 1 Azs 212/2021-37, a ze dne 12. 1. 2012, č. j. 7 As 142/2011-62).

16. Žalobce doložil spolu s žádostí také lékařskou zprávu, dle které byl z nemocnice propuštěn až 14. 10. 2022, tzn. až v 64. den jeho života, a tedy po uplynutí lhůty k podání žádosti dle § 88 zákona o pobytu cizinců. Z této zprávy vyplynuly jednoznačné skutečnosti o závažných komplikacích, kterým v důsledku jeho předčasného narození čelil jak žalobce, tak jeho rodiče. Je sice pravda, že rodiče žalobce, na které je žalobce jako novorozeně plně odkázán, nedoložili, že by sami po celou dobu od jeho narození až po podání žádosti řešili zdravotní problémy, které jim zabránily podat žádost. Avšak v důsledku jimi uvedených skutečností, přesvědčivě pak vyličených v odvolání a dílem doložených lékařskou zprávou, je nabíledni, že v době prvních týdnů života, kdy žalobce čelil velmi závažným zdravotním problémům (o čemž svědčí mj. jeho velmi nízká porodní váha, srdeční selhání, operace v břišní dutině apod.), jeho rodiče čelili pro ně bezprecedentní existenciální krizi. Přestože nedoložili, že po celou dobu nemohli podat byť jen imperfektní žádost o povolení žalobcova pobytu, soud nemá (ve shodě s jejich tvrzením) pochybnosti o tom, že v důsledku sledu neočekávaných událostí, které je jako prvorodiče zasáhly, zůstali v prvních týdnech či měsících života žalobce takřka paralyzováni. Člověk totiž nejdříve řeší otázky bytí (život a zdraví) a až pak se zabývá tomu podřazenými otázkami, mezi které patří např. i pobytové otázky.
17. Soud nezpochybňuje závěry ustálené judikatury, která opakovaně zdůraznila odpovědnost cizince, resp. jeho rodiče za včasné podání žádosti. Také si je soud vědom jiných kauz, v nichž se soudy zabývaly obdobnými situacemi, jako je ta nynější (rozsudek NSS ze dne 15. 4. 2015, č. j. 10 Azs 51/2015-38, či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2018, č. j. 3 A 179/2016-36). Právě posuzovaný případ se ovšem skutkově výrazně vymyká z dosud posuzovaných standardních situací. Nelze se divit tomu, že v důsledku nenadálých Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

událostí vytižila rodiče intenzivní péče o žalobce. Ta ve spojení s jeho nejistou budoucností objektivně zatemnila jejich uvažování natolik, že včas nepodali žádost o jeho povolení k dlouhodobému pobytu. Soud míní, že prodloužení doby k podání žádosti dle § 88 odst. 4 zákona o pobytu cizinců dopadá právě na takovéto případy. Šlo o zdravotní důvody nezávislé na vůli žalobce či jeho rodičů, které za této specifické skutkové situace zabránily rodičům žalobce včas podat žádost. Tyto důvody zákonný zástupce žalobce dle soudu neprodleně oznámil. Ministerstvo tedy nemělo řízení o žádosti zastavit.

18. Dlužno dodat, že NSS se již v rozsudku ze dne 24. 9. 2020, čj. 1 Azs 46/2020-40, pozastavoval nad zbytečně složitou konstrukcí aplikovaného zákonného ustanovení. Zákonodárcem zvolený postup vedoucí k legalizaci pobytu narozeného dítěte považoval přinejmenším za nadbytečnou administrativní zátěž. Smyslem § 88 zákona o pobytu cizinců je *„nepochybně to, aby byla zákonným zástupcům právě narozeného cizince poskytnuta přiměřená lhůta k učinění potřebných administrativních kroků k legalizaci pobytu jejich dítěte na území České republiky, tj. státu, kde oni sami v době narození legálně pobývají“* (rozsudek NSS ze dne 11. 5. 2016, č. j. 2 Azs 73/2016-25, bod 22). K tomu navíc, aby zabránil nežádoucím jevům, zákonodárce konstruoval pro nově narozené dítě fikci oprávněného pobytu. Zákonný zástupce pak nemá možnost volby, o jaký pobytový titul pro dítě požádá. Onen proces legalizace pobytu pak spočívá pouze v povinnosti zákonného zástupce podat v zákonem stanovené lhůtě žádost o stejné pobytové oprávnění, jehož je držitelem, a následném povolení pobytu narozeného dítěte, za předpokladu, že zákonný zástupce je skutečně držitelem požadovaného pobytového oprávnění. Ustanovení § 88 odst. 3 zákona o pobytu cizinců totiž odvozuje nárok na udělení povolení pouze od povolení zákonného zástupce narozeného cizince (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2015, č. j. 1 Azs 55/2015-46). Jinými slovy, narozené dítě tak jako tak přebírá pobytový status svých rodičů. I v projednávaném případě by měl být žalobci při včasné podání žádosti zřejmě mechanicky dlouhodobý pobyt povolen, neboť jeho rodiče měli vydané zaměstnanecké karty.

IV. Závěr a náklady řízení

19. Soud shledal žalobu důvodnou. Proto napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí ministerstva, podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. zrušil a věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaná vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaná se v dalším řízení bude věcně zabývat žádostí žalobce o vydání pobytového titulu za účelem společného soužití rodiny na území ČR.
20. Žalobci náleží náhrada nákladů řízení. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Mimosmluvní odměna činí 6 200 Kč za 2 úkony právní služby (převzetí právního zastoupení, podání žaloby) po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v rozhodném znění. Dále žalobci přísluší náhrada hotových výdajů jeho právního zástupce ve výši 600 Kč za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Protože zástupce žalobce je plátcem DPH, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tento povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů tedy činí 11 228 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu.

Nesplní-li povinný (žalovaný) dobrovolně, co mu ukládá výrok II vykonatelného rozhodnutí, může oprávněný (žalobce) podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Praha 22. dubna 2024

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.